

7. Bavinck doelde op het vijfde algemene concilie van de Presbyteriaanse Alliantie, dat van 21 tot 30 september 1892 te Toronto in Canada werd gehouden.

8. Bavinck plaatste deze zin tussen teksthaken.

9. Bavinck liet hier ruimte open voor een getal, maar deze bleef in het manuscript oningevuld.

10. Bavinck liet hier ruimte open voor een getal, maar deze bleef in het manuscript oningevuld.

11. Bavinck liet hier ruimte open voor een getal, maar deze bleef in het manuscript oningevuld.

12. Bavinck bezocht de waterval van Schaffhausen in 1887. Zie: V. Hepp, *Dr. Herman Bavinck*, Amsterdam, 1921, 136.

gewas, maar een bodem vruchtbaar en rijk en schoon niet boomrijk, toch door zijn grootsche golvingen schoon.

Verder dan Orange City, ongeveer de helft van de breedte van United States, kwamen we niet. Dat was het uiterste punt in het westen. Van daar keerden we over Milwaukee, en 't meer van Michigan, langzamerhand weer oostwaarts. Onze reis leidde terug over Toronto, waar het concilie⁷ gehouden werd. In gezelschap van de delegaten bezochten we op zaterdag 24 september de Niagara vallen, ruim 3 uur sporen van Toronto. Een denkbeeld u te geven van dien val, is onmogelijk. Eerst valt hij niet mee, maar hoe meer en langer men hem ziet, hoe meer hij in grootschheid en indrukwekkendheid toeneemt. De /6/ Niagara vangt al het water op uit de vier groote meeren van Amerika (Superior, Michigan, Hudson en Erie en leidt over in Ontariomeer), en heeft voor den val een ontzagelijke breedte en is zeer ondiep (en loopt al sterk af halve mijl vóór den val). De grond is rotsachtig; 't is alsof de watermassa zenuwachtig is, om door die rotsmassa heen te boren, hij is gedwongen om er over heen en langs te gaan. En daar komt de stroom aan, duikelend, (spelend, stoeiend), springend, groetend, bruischend over de duizenden rotsblokken en langs de vele (rotsige) eilandjes heen (vooral de zusters). Over die eilanden kan men gaan of rijden, en dan eerst krijgt men indruk van den val.⁸ Dan daar voorbij, breekt eensklaps de bodem af, en ziet men in eene diepte van (...) ⁹voet. Het water, boos geworden als 't ware door rotsen en eilanden, valt niet, maar 't stort zich in de diepte met geweld, razend, kokend, tuimelend en valt weg in het water beneden, zoo diep dat de wateroppervlakte beneden rustig blijft en men er met booten tot zeer nabij den val naderen kan. Eerst een half uur verder (bij sterke kromming van de rivier, door de whirlpool gevormd) komt het terneergestorte water weer boven en heeft daar nog zoo'n kracht, dat het onbevaarbaar is. Wat de schoonheid nog verhoogt: dat de val zelf gebroken wordt in twee groote deelen, in den Amerikaanschen die (...) ¹⁰voet breed is, en den Canada-/7/ deeschen, die den vorm van een hoefijzer heeft en (...) ¹¹voet lang is. Toen we den waterval van zijn bovenvalzijde hadden gezien, hebben we eindelijk haar aan de overzij aanschouwd en zagen we er tegen aan. De waterval van Schaffhausen¹² is schoon, maar die van Niagara is onbeschrijflijk majestueus. Alleen was 't jammer dat we geen tijd meer hadden.

Om 5 uur gingen we met den trein naar Albany, en na daar 's zondags 25 september vertoefd te hebben, gingen we 's maandags met de steamer langs den Hudson van Albany naar New York. De Hudson is de Rijn van Amerika, maar breeder; evenzoo door heuvelige oevers (Catskill Mountains), steden en dorpen aan weerszijden bezet, en in kronkelige bochten zich heen stuwend door de